

Turismihooaja 2024 kokkuvõte

Üks turismihooaja tulemusi enim mõjutav faktor läbi aastate on olnud ilm. Vihmase ja külma suvega on tulemused alati kehvemad ning sooja suve puhul on rõõmsad nii külalised kui kohalikud ettevõtjad. Sel aastal õnnistas ilmataat eestlasi erakordselt pika, sooja ja stabiilse suvega. Ent sama positiivsed ei ole olnud kohalike ettevõtjate kommentaarid möödunud hooaja osas. Vaatame numbritele peale, et aru saada, mis meie maakonna turismimaastikul toimub.

MEREVÄRAVA OLULISED NUMBRID

Üle aasta Visit Saaremaa poolt läbiviidavad külastajauuringud on näidanud, et kõige rohkem rahulolematust näitavad saarekülalised ülesse seoses parvlaevaliikluse, Saaremaa kõrgete hindade ja asjaoluga, et Saaremaa on liiga kaugel. Kaks aastat tagasi kehtestatud praamipileti hinnatõus tekitas pahameeletormi nii turistide kui turismiettevõtjate seas. Ent kriitikast hoolimata on TS Laevade poolt osutatav teenus väga heal tasemel ja **parvlaevade üleveonumbrid näitavad häid tulemusi**. 2024. aasta üheksa kuu jooksul teenindas TS Laevad Virtsu-Kuivastu liinil 1 433 073 reisijat mida oli **2% rohkem kui möödunud aasta** samal perioodil. Püsielaniku piletiga on sel aastal reisinud 335 687 inimest (+3,3%), ülejäänud reisijaid oli 1 097 386 (+1,6%). 2024 juunis ja augustis oli 5% rohkem reisijaid kui aasta varem.

Kui reisijate arvu muutused jäävad mõne protsendi piiresse, siis märkimisväärne muutus on viimastel aastatel toimunud **autoelamute ja kuni 23 kohaliste busside üleveos**. Mullusega võrreldes on nende arv sel aastal ligi veerandi võrra suurem (7087 sõidukit) ja 2022 aastaga võrreldes liigub neid saarele lausa 60% rohkem. Kuna autoelamud kajastuvad TS Laevade statistikas koos kuni 23-kohaliste bussidega pole selge, kas sedavõrd palju on suurenenud autoelamute, väikeste rühmareiside või mõlemate osakaal.

ÕHUVÄRAVA OLULISED NUMBRID

Kuigi parvlaevaga võrreldes saabub lennukiga saarele väike arv inimesi, on see väga tänuväärne alternatiiv merereisile nii saarlastele kui saarekülalistele. Sel aastal on Kuressaare ja Tallinna vahet lennanud ca 33 000 reisijat. Aasta algus oli reisijate arvu osas üsna stabiilne, kuid erinevalt parvlaeva üleveo numbritest on **lennureisijate arv sel suvel näidanud kerget langust** (-3%). Kas tegemist on juuni kuus 15% (4 euro) võrra tõstetud piletihinna mõju või millegi muuga, ei ole selge.

MAJUTUSASUTUSTE OLULISED NUMBRID

Käesoleva aasta 8 kuuga on Saare maakonna tasulistest majutusasutustes

ööbinud 128 259 külastajat. See on **3% rohkem** kui aasta varem sama ajaga. Suvekuudel on kasv olnud isegi kiirem, ulatudes 5 protsendini. Murelikuks teeb aga asjaolu, et ööbimiste arv on samal perioodil langenud 5-6%. See tähendab, et kuigi külastajaid käib saarel veidi rohkem, on nende **saarel viibimise aeg lühem** ja tasulistes majutusasutustes viibitakse lühemat aega kui aasta tagasi. See tendents peab kahjuks paika nii eestlaste kui välismaalaste osas. Tasulises majutuses sel suvel peatunud eestlaste arv (90 667) on sama, mis mullu, kuid siin veedetud ööde arv on 8% langenud. Välismaalasi ööbis sel suvel Saare maakonnas 9% rohkem (41 441 inimest) kui aasta varem, kuid nad veetsid siin 1% vähem öid kui mullu. Tõenäoliselt on põhjuseks keerulised olud majanduses, mis sunnivad inimesi raha hoolikamalt lugema. Õnneks ei jäeta reise päris ära, aga neid tehakse lühemalt ja ilmselt on ka tarbitavate teenuste valik seeläbi muutunud.

Lisaks on viimastel aastatel kasvanud nende külastajate arv, kes oma saarel veedetud ööd saadavad mööda sugulaste-tuttavate diivanitel, oma suvekodus, RMK telkimisplatsidel või mõnes muus **tasuta majutusasutuses**. Viimase (2023 aastal läbiviidud) külastajauuringu andmetel teevad seda ca **20% välismaalastest ja tervelt 55% eestlastest**. Kuna eestlaste arv on välismaalaste omast märkimisväärselt suurem viimastel aastatel, paneb see kohalikud majutusasutused keerulisse olukorda.

OMAD VÕI VÕÕRAD?

Kümmekond aastat tagasi jagunesid tasulises majutuses ööbinud inimesed rahvuste lõikes laias laastus pooleks – pooled olid eestlased ja pooled välismaalased. Viimastel aastatel on kaalukauss eestlaste poole kaldu olnud. Käesoleva aasta kaheksa kuuga on Saare maakonna tasulistes majutusasutustes ööbijatest **70% olnud eestlased ja 30% välismaalased**. Väliskülastajatest jõudsid meile kõige enam **soomlased** (2024 jaanuar – august **11 653 inimest**), kuid kahjuks on nende numbrid sel aastal veidi väiksemad kui mullu. Teine oluline kliendigrupp Saare maakonna turismiettevõtjatele on lõunanaabrid **lätlased**, keda on käesoleva aasta kaheksa kuuga saarel ööbinud **11 310**. Vastukaaluks soomlastele on lätlaste number viimased aastad olnud kasvutrendis ja jätkab väikest kasvu ka sel aastal (+2%). Pingereas kolmandal kohal olevaid **leedukaid** on samuti viimastel aastatel aina rohkem meie maakonda jõudnud. Sel aastal on meil ööbinud lausa 26% rohkem leedukaid, kuid üldarvudelt (**5328 ööbijat**) jäävad nad soomlastele ja lätlastele siiski märgatavalt alla. Sama lugu on ka **sakslastega**, kelle arv on viimastel aastatel kenasti taastunud, oles sellel aastal **5669 ööbijaga** 14% suurem kui mullu.

KAS LIIGA KALLIS VÕI LIIGA ODAV?

Saaremaal ja Muhus ööbimise maksumuse osas on eri osapooled erinevaid märkusi teinud. Kohalikud majutusasutused on nukrad, kuna ei saa mandri konkurentidega võrreldes oma teenuse eest **võrdväärset hinda küsida** (sest praamipileti võrra on saarele tulek niikuinii külalisele juba kallim). Samas

külaliste suust on kosta nurinat, et meie **hinnad on väga kõrged**.

Statistikaameti numbritele peale vaadates tuleb tunnistada et mõlema osapoolse jutuse on veidi tõde. Enamus aastast on majutuse ööpäeva keskmine **maksumus Saare maakonnas keskmiselt 10% madalam** kui riigi keskmine. Suve **tippajal tõusevad hinnad Saaremaal ja Muhus kiiremini** (jaanuar versus juuli +34%) kui Eestis keskmiselt (jaanuar versus juuli +14%). Käesoleva aasta juulis oli Saare maakonna majutusasutuse ööpäeva keskmine maksumus 51€. Sellest kõrgem oli keskmine hind vaid Pärnu maakonnas (58€). Augusti keskmine saarel oli 50€ ja seda edestas vaid Harjumaa 52 euroga (Pärnumaa jäi augustis 50€ keskmise hinnaga meile napilt alla).

Kokkuvõtteks võib öelda, et **turismisuvi meite saartel on olnud mitmekülgne**, sisaldades endas palju päikesepaistet ja toredaid külalisi ent ka ettevõtjate murenoote ja küsimusi. Saared on külastajate hulgas endiselt populaarsed ja siia tullakse hea meelega, ent siin viibitakse lühemalt, kui varem. Lisaks on oluliselt muutunud tarbimisharjumused ja reisisteenuste osas tehtavad valikud.